

Omgevingsraad

Om de omgeving te betrekken bij de ontwikkeling van Windpark Papenslagweg, stellen de initiatiefnemers van het windpark voor een omgevingsraad in te richten. In een omgevingsraad kunnen omwonenden, bedrijven en maatschappelijke organisaties zitting nemen om in overleg met de initiatiefnemers een concreet plan te maken voor het windpark. Dankzij een omgevingsraad kan de omgeving op gestructureerde wijze betrokken zijn bij het windpark en is er een herkenbaar punt waar alle betrokkenen en belangen rondom het windpark samen komen. Dit zorgt voor korte lijnen tussen betrokkenen, het vergemakkelijkt dat de omgeving inbreng kan hebben in het plan voor het windpark en het bevoegd gezag kan dit gestructureerde omgevingsproces ook goed volgen. Hieronder schetsen de initiatiefnemers hoe zij deze omgevingsraad voor zich zien en welke rol zij hierin zien weggelegd voor het bevoegd gezag.

Doelen van omgevingsraad

1. Zorgen voor directe betrokkenheid van de omgeving bij de planvorming voor het windpark.
2. Ophalen en registreren welke gedachten, ideeën, vragen en mogelijk zorgen er leven in de omgeving met betrekking tot het windpark.
3. De omgeving inzicht geven in wat erbij komt kijken om een windpark te realiseren en wat de (on)mogelijkheden zijn.
4. Informatie delen over het effect van dit windpark op de omgeving.
5. In de planvorming waar mogelijk rekening houden met de punten genoemd onder 2.

Bespreekpunten in de omgevingsraad

- Inhoud van het plan:
 - *Effect op de omgeving en mogelijkheden voor hinderbeperking.*
 - *Maatregelen ter behoud of versterking van landschappelijke en ecologische waarden.*
 - *Overige onderwerpen, wensen en vragen vanuit de omgeving met betrekking tot het plan.*
- Benodigde onderzoeken (onder andere geluid en slagschaduw):
 - *Toelichting op minimale vereisten in benodigde onderzoeken.*
 - *Aanvullende wensen vanuit de omgeving met betrekking tot de onderzoeken.*
 - *Uitkomsten van de onderzoeken nader toelichten en bespreken.*
- Bespreken van nut en noodzaak van duurzame energie in het algemeen en windmolens (in Lochem) in het bijzonder.
- Adviezen aan de initiatiefnemers met betrekking tot communicatie naar bredere omgeving van het beoogde windpark.
- Adviezen voor betrekken van de omgeving in de periode tussen start ruimtelijke procedure en realisatie van het windpark en na realisatie van het windpark.
- Beheer en besteding van het omgevingsfonds
- Ideeën voor betrekken van omgeving tijdens de exploitatiefase, zoals excursie of open dag.

Bovenstaande is geen uitputtende lijst, maar geeft een indicatie waarover de omgevingsraad kan spreken.

Kaders en uitgangspunten omgevingsraad

Zo open mogelijk

- De initiatiefnemers zijn zo open mogelijk met het delen van informatie, rekening houdend met privacy- en bedrijfsgevoelige informatie. Als bepaalde informatie niet kan worden

gedeeld, wordt toegelicht waarom dat zo is.

Een afgebakend aantal bijeenkomsten in de ontwikkelfase

- Om deelname aan de omgevingsraad overzichtelijk en behapbaar te houden, wordt in de ontwikkelfase (de fase dat aan een concreet plan wordt gewerkt ten behoeve van een ruimtelijke procedure) een bepaalde periode afgesproken dat de omgevingsraad actief is. Bijvoorbeeld: een x-aantal bijeenkomsten in een x-aantal maanden. Dit bepaalt de omgevingsraad in gezamenlijkheid. Wel is het nadrukkelijk mogelijk dat de omgevingsraad ook in de bouw- en exploitatiefase blijft bestaan.

Omgevingsraad is geen juridische rechtspersoon

- Initiatiefnemers nemen de inbreng van de omgeving serieus en doen er veel aan om de inbreng van de omgevingsraad een plek te geven in het plan. Indien dit niet mogelijk is, wordt toegelicht waarom dat niet kan.
- De uiteindelijke beslissing of iets onderdeel van het plan wordt, ligt bij de initiatiefnemers. Zij moeten de investeringen doen in het uiteindelijke windpark en zijn er verantwoordelijk voor dat het windpark voldoet aan wet- en regelgeving, financiële haalbaarheid en overige eisen en normen.
- Het uitgangspunt van de initiatiefnemers is dat er een windpark wordt gerealiseerd.
- De omgevingsraad is geen juridische rechtspersoon, het is een particulier overleginitiatief (het is ook niet wettelijk voorgeschreven te werken met een omgevingsraad).

Verslaglegging en communicatie

- Van elke bijeenkomst van de omgevingsraad wordt een verslag gemaakt. Dat verslag wordt gedeeld via de nieuwsbrief van het windpark, geplaatst op de website van het windpark en – indien deze worden ingezet, zie verderop - verspreid door de onafhankelijk secretaris en gespreksleider van de omgevingsraad. Zo kunnen ook inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties die niet actief meedoen in de omgevingsraad het proces actief volgen.
- Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties die niet meedoen aan de omgevingsraad, kunnen vragen stellen, opmerkingen maken of suggesties doen via info@windparkpapenslagweg.nl. In de omgevingsraad wordt dan besproken wie hierop een antwoord formuleert.

Hard op de inhoud, zacht op de relatie

- Er kunnen meningsverschillen ontstaan tussen bijvoorbeeld de initiatiefnemers en omwonenden. Daar is uiteraard ruimte voor in de omgevingsraad. Deze meningsverschillen met elkaar delen is juist onderdeel van het proces. Maar er is een vuistregel voor de omgang met elkaar: hard op de inhoud, maar zacht op de relatie. Dat betekent dat inhoudelijke discussies scherp kunnen zijn, maar dat er geen persoonlijke aanvallen ontstaan.

Iedereen houdt recht op zijn of haar standpunt

- Deelname van omwonenden, maatschappelijke organisaties en bedrijven aan de omgevingsraad betekent niet dat zij instemmen met de komst van het windpark. Het streven is een zo evenwichtig mogelijke samenstelling van de omgevingsraad om zo een goede afspiegeling van de omgeving te krijgen. Hierbij horen ook mensen en organisaties die kritisch tegenover het initiatief staan.

- De omgevingsraad is niet bedoeld om omwonenden, organisaties en bedrijven te overtuigen: wie kritisch is op dit initiatief, mag en kan dit blijven. De omgevingsraad is bedoeld om de omgeving te betrekken bij het initiatief en te onderzoeken of het plan (deels) kan worden aangepast aan wensen vanuit de omgeving.

Deelname staat open voor veel inwoners, bedrijven en organisaties

- Deelname aan de omgevingsraad staat in principe open voor omwonenden en bedrijven binnen een gebied van 2800 meter van het beoogde windpark. Maatschappelijke organisaties die in elk geval worden uitgenodigd voor de omgevingsraad, staan in het stakeholdersoverzicht dat als bijlage bij dit project- en participatieplan is gevoegd.

Het bevoegd gezag beslist over de komst van het windpark

- Besluiten over de ruimtelijke ordening waar het plaatsen van een windpark onder valt, worden genomen door het bevoegd gezag. De betreffende bestuurders en volksvertegenwoordigers besluiten als democratisch gekozen volksvertegenwoordigers over het doorgaan van het plan.

Daardoor is een mogelijk scenario dat:

- 1) het plan voor een windpark voldoet aan de normen en regels,
- 2) het proces met de omgeving in de omgevingsraad goed is verlopen,
- 3) leden van de omgevingsraad desondanks niet kunnen instemmen met (delen van) het plan,
- 4) de initiatiefnemers toch besluiten het plan voor te leggen aan het bevoegd gezag,
- 5) het bevoegd gezag alsnog besluit in te stemmen met het plan.

De initiatiefnemers vinden het uit oogpunt van transparantie en het scheppen van mogelijke scenario's en eerlijke verwachtingen belangrijk om dit te melden. Wat de uiteindelijke uitkomsten en beslissingen zijn, ligt uiteraard nu, voorafgaand aan het proces, nog open. Ook is het streven om zoveel mogelijk consensus te bereiken en bovenstaande situatie te voorkomen.

Onafhankelijke gespreksleider en secretaris

De gesprekken van de omgevingsraad worden wat de initiatiefnemers betreft bij voorkeur begeleid door een onafhankelijke gespreksleider. Ook is er een persoon die de secretariële werkzaamheden uitvoert. Dit zorgt ervoor dat de deelnemers aan de omgevingsraad zich op de inhoud kunnen concentreren.

Neutraal ankerpunt

De gespreksleider en secretaris nemen de regie in het bijeenroepen van de omgevingsraad en zorgen voor de verslagen van de bijeenkomsten – inclusief een eindverslag na het doorlopen van het afgesproken ontwikkelproces. Daarnaast draagt met name de gespreksleider eraan bij dat het gesprek tussen de omgeving en initiatiefnemers goed op gang komt en dat er wordt gesproken over de inhoud. De gespreksleider vormt het neutrale ankerpunt die ervoor zorgt dat de wensen, vragen en suggesties van de omgeving ruim aan bod komen en dat er tegelijkertijd wordt gewerkt aan een concreet plan door de initiatiefnemers en omgeving.

Verzoek aan bevoegd gezag

Om de onafhankelijkheid van de gespreksleider en secretaris te waarborgen, is het volgens de initiatiefnemers goed dat het bevoegd gezag deze faciliteert. Het verzoek van de initiatiefnemers aan

het bevoegd gezag is om deze gespreksleider en secretaris aan te stellen en de benodigde kosten hiervoor te vergoeden. Ook het beschikbaar stellen van een vergaderruimte aan de omgevingsraad is een verzoek aan het bevoegd gezag. Het faciliteren van deze gespreksleider en secretaris is een belangrijke bijdrage aan een zorgvuldig participatieproces. De omgeving – inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties uit de omgeving – is hier bij gebaat.

In de Gedragscode Wind op Land¹ staat dat het faciliteren van dergelijke procesbegeleiders een verantwoordelijkheid is van de overheid. Deze gedragscode is ondertekend door een brede coalitie van de Natuur- en Milieufederaties, Natuur & Milieu, Greenpeace, Milieudefensie, Energie Samen, Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines en de Nederlandse Windenergie Associatie. Pagina 9 van de gedragscode omschrijft dit als volgt: *“Zo is het mogelijk dat de omgeving indien gewenst kan worden ondersteund door deskundigen die door haar gekozen zijn en/of dat het proces wordt begeleid door een onafhankelijke voorzitter. De verantwoordelijkheid om dat te organiseren ligt bij de overheid. De ondertekenaars vragen de overheid om dit in overleg met alle partijen mogelijk te maken.”*

¹ <https://www.nwea.nl/gedragscode-wind-op-land/>